

Estic convençut que mai ningú no hauria pogut preveure el final del mur de Berlín. Tan amenaçador, tan protagonista de morts i de vergonyes conjuntes, resulta que havia d'acabar convertint-se en matèria de regal. Fet miques, delicadament presentat a trossos servits en bosses de pell i de materials diversos, en capsos que ostenten inscripcions commemoratives i que contenen certificats de garantia, el mur de Berlín passa pel tràngol d'ésser devorat per la societat de consum.

Alguns dels alemanys de l'Est, en visitar lliurement l'altra banda, comencen a expressar la seva sorpresa en topar amb les excel·lències de la vida occidental. Com per exemple que hi hagi fragments de l'enderroc que ja han assolit preus que van dels quinze als vint dòlars. Caldrà mantenir-se molt atent a les possibles falsificacions, tan fàcils i temptadores en aquest cas.

A part d'aquestes consideracions apressades, de primera intenció, les rebaixes i la liquidació dels règims comunistes han omplert el món d'estupor, com si ens hagués desaparegut de cop i volta una cosa amb la qual comptàvem des de feia molts anys, ni que fos per contemplar-la amb recels o amb entusiasmes, segons la jeia de cadascú.

Ara, en veure la fotografia d'anuncijs de Coca-Cola pels

el davantal de pere calders

Calma, si us plau

carrers de Moscou o en llegir la notícia de l'establiment a Leningrad d'una fàbrica de galetes de marca espanyola, no se sap ben bé quina cara fer-hi. Si, per torna, ens diuen que la poderosa companyia General Electric abandona la idea d'implantar una factoria a Catalunya perquè se sent més atreta per algun dels països de l'Est, a causa de la mà d'obra barata, la perplexitat assoleix cotes molt altes. Perquè si tants anys de socialisme han servit per generar una mà d'obra tan barata que sedueix una gran empresa capitalista, aleshores ja es pot dir que l'hem feta bona.

Per acabar d'adobar-ho, són divulgats uns quants reportatges sobre Romania (l'últim baluard del monopolisme comunista) que inclinen a pensar que el comte Dràcula, incapaç de resignar-se a una severa dieta a base de col i remolatxa, ha de continuar, per força, xuclant la sang dels seus compatriotes.

Com que tothom és lliure d'administrar-se les seves pors, a mi em passa que en tinc una que no em deixa tranquil. Veus autoritzades del món occidental han cuitat a declarar que la distensió no suposa pas que hagin de desaparèixer

l'OTAN ni el Pacte de Varsòvia, com si es considerés que l'antagonisme permanent entre els dos blocs militars és una conquesta de la humanitat que hem de preservar costi el que costi i caigui qui caigui. Tot i saber que el cost és elevadíssim i que les caigudes han estat, i són, de primera magnitud.

Hi ha, també, altres pors que van a mitges. En un article recent, en Joan Estruch recordava unes paraules de François Mauriac: "M'estimo tant Alemanya que prefereixo que n'hi hagi dues." El gran escriptor francès sabia el que es deia... Ell, un home que el 1914 tenia vint-i-nou anys, i cinquanta-quatre el 1939, comptava amb experiències dolorosament viscudes.

Fa poc, el diari *Le Monde* va publicar una caricatura on François Mitterrand diu al canceller Kohl: "Vostè no ha dit res sobre la frontera Oder-Neisse..." I Kohl respon: "Sobre la d'Alsàcia i la Lorena, tampoc..."

Si pensem en les moltes fronteres mal esborrades o brutalment imposades que encara resten, no n'hi ha pas per llançar les campanes al vol. Val més procurar veure venir i no precipitar-se.

Pere Calders